

LA COMISSIÓ JUNCKER: UN COLOR POLÍTIC BEN DEFINIT

Josep M. Vallès,
CATEDRÀTIC DE CIÈNCIA POLÍTICA
DE LA UAB I MEMBRE DEL CONSELL
ASSESSOR DE LA FCE

Es comentaris previs a la formació de la futura Comissió Europea han manifestat sobretot preocupacions nacionalistes i de gènere: quin país es veuria beneficiat per quina cartera i quina relació homes-dones seria present al voltant de la taula de la Comissió. Però a penes s'ha parlat de la seva orientació política. Cosa sorprenent tractant-se d'un organisme que té iniciatives normatives i executa polítiques de claríssima densitat política. En canvi és menys sorprenent si es té en compte que hi ha tendència a considerar la Comissió com un col·lectiu de tecnòcrates, com un grup d'experts sense etiqueta política, encarregats d'aplicar receptes político-econòmiques que segons ells són indiscutibles i sense alternativa. Com, per exemple, ha estat la política "austericida" de la darrera Comissió, amb la imposició de "reformes estructurals" que han reduït drets socials i han conduït a l'estancament de l'economia de la UE.

La visibilitat del Consell Europeu integrat per caps d'estats i primers ministres o les reunions dels ministres dels països membres sembla carregar amb tota la densitat partidista de les decisions de la UE i alliberar la Comissió d'aquesta càrrega, convertint-la en simple executor subordinat i tècnic. Però el paper i la influència de la Comissió té molt més color polític del que deixa veure aquesta cobertura. N'hi ha prou amb examinar l'origen partidista dels seus membres, tots ells homes i dones amb trajectòria prèvia ben coneguda en la política dels seus països respectius. Per això, sembla necessari examinar quina és la seva biografia política i a quin partit pertanyen.

Aquest examen dona un retrat molt ben perfilat de la Comissió. La Comissió proposada

per Juncker té una composició clarament conservadora. O de centre-dreta, si ho preferiu. Això es revela en que un 73 per cent dels futurs comissaris pertanyen a partits conservadors i liberals, mentre que l'altre 27 per cent pertany a partits socialdemòcrates. No hi ha comissaris que pertanyin als partits d'esquerra, verds o euroescèptics que no han donat suport al president Juncker. Aquesta composició no serà innòcua pel que fa a les polítiques dissenyades des de la futura Comissió, com no ho ha estat la composició de la Comissió sortint presidida pel conservador Barroso quan ha aplicat les seves amb el resultat que tots coneixem.

Una anomalia del sistema institucional de la UE és aquest desajust entre la definició política de la Comissió i la composició del Parlament europeu elegit el maig passat. Ja sabem que el sistema polític de la UE no és un sistema parlamentari i que es tracta d'un híbrid de difícil catalogació entre les categories dels sistemes polítics coneguts. Però s'havien presentat les eleccions d'aquest any com una nova oportunitat per a recuperar una certa legitimitat democràtica per a unes institucions força desacreditades, mal compreses per la ciutadania i amb pèrdua de la seva confiança com a resultat de les polítiques econòmiques dictades des d'aquelles institucions o avalades per elles.

El resultat de les eleccions del mes de maig havia donat uns resultats que no es corresponen amb la composició de la Comissió proposada per Juncker. El 47 per cent aproximadament dels diputats europeus pertanyen a partits conservadors i liberals, els mateixos partits que compten amb gairebé el 75 per cent dels comissaris.

La Comissió proposada per Juncker té una composició clarament conservadora. O de centre-dreta, si ho preferiu. Això es revela en que un 73 per cent dels futurs comissaris pertanyen a partits conservadors i liberals, mentre que l'altre 27 per cent pertany a partits socialdemòcrates.

El resultat de les eleccions del mes de maig havia donat uns resultats que no es corresponen amb la composició de la Comissió proposada per Juncker. El 47 per cent aproximadament dels diputats europeus pertanyen a partits conservadors i liberals, els mateixos partits que compten amb gairebé el 75 per cent dels comissaris. Pel que fa a socialdemòcrates i afins, la relació és més ajustada però també avantatjosa per als representants del centre-esquerra: 23 per cent dels diputats i 25 per cent dels comissaris. Repeteixo que el sistema polític de la UE no es correspon amb cap dels catalogats entre els tipus estatals i, per tant, aquesta "anomalia" pot ser justificada amb arguments legals. Però ens trobem davant d'una anomalia pertorbadora i negativa en un moment en que les institucions europees pateixen un fort dèficit de legitimitat democràtica.

Atenció, doncs, al caràcter clarament polític – no tecnocràtic- de la nova Comissió, a l'orientació de les polítiques que proposi o que avaluï i a la seva interacció amb l'oposició parlamentària on s'han reforçat molt les postures crítiques. Del que passi en aquests propers anys dependrà si la UE segueix perdent suport popular. O, si per contra, neutralitza aquesta dinàmica i la corregeix. Els indicis no són encoratjadors, però és necessari no perdre tota esperança. •